

Stanowisko Ministerstwa Zdrowia z dnia 18 lutego 2022 r. dotycząca osób powołanych do pełnienia funkcji:

1. Osoby powołane do pełnienia funkcji za wynagrodzeniem

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105, z późn. zm.), tzw. Polski Ład, wprowadziła zmiany do art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹, polegające na objęciu obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego osób powołanych do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie (są to m.in. członkowie zarządu, członkowie komisji rewizyjnej, prokurenci, członkowie komisji egzaminacyjnych).

Użyte przez prawodawcę w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych wyrażenie „wynagrodzenie” należy odczytać w sposób szeroki, tj. jako wszelką formę przychodu przewidzianą przez przepisy prawa podatkowego jako podstawę ustalenia obowiązków daninowych. Należy dodatkowo wskazać, że prawodawca powiązał sposób konkretyzacji obowiązku składowego ze sposobem powstawania obowiązków podatkowych, przy czym nie odesłał w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych do żadnego konkretnego źródła przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych².

W konsekwencji, otrzymywane przez osoby powołane do pełnienia funkcji na podstawie aktu powołania „wynagrodzenie” nie należy zawężać do konkretnych przepisów ustaw podatkowych, tylko należy odczytać w sposób szeroki, tj. jako wszelką formę przychodu przewidzianą przez przepisy prawa podatkowego. Zgodnie z dyrektywą wykładni językowej *lege non distinguente*, tam gdzie rozróżnienia nie wprowadził sam prawodawca, tam nie jest wolno ich wprowadzać interpretatorowi (zob. np. L. Morawski, *Zasady wykładni prawa*,

---

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), dalej jako „ustawa o świadczeniach zdrowotnych”

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), dalej jako „ustawa o PIT”.

Toruń 2006, s. 107-108), a zatem jeżeli w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych prawodawca nie zawęził pojęcia „wynagrodzenie” do konkretnie wskazanych źródeł przychodu, tj. nie uczynił w tej kategorii żadnych rozróżnień, to w procesie stosowania tego przepisu prawa nie ma podstaw do ograniczenia tego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego do osób, które otrzymywałyby dany rodzaj przychodu w rozumieniu ustawy o PIT (np. tylko określony w art. 13 ust. 7 tej ustawy).

Powyższe znajduje potwierdzenie w wykładni systemowej wewnętrznej, bowiem obecne brzmienie zmienianego art. 81 ust. 8 pkt 11a ustawy o świadczeniach zdrowotnych wskazuje, że kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu powołania stanowi podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Prawodawca w momencie uchwalenia ww. przepisów prawa nie ograniczył wskazanej w nich kategorii „wynagrodzenia” do żadnych konkretnych źródeł przychodu, a zatem wszelkie przychody związane z pełnieniem funkcji na podstawie „aktu powołania” stanowią podstawę ustalenia składki zdrowotnej. *A coherentia*, łączne odczytanie art. 66 ust. 1 pkt 35a i art. 81 ust. 8 pkt 11a ustawy o świadczeniach zdrowotnych prowadzi do konkluzji, że obowiązkowi składkowemu będą podlegały osoby spełniające łącznie następujące przesłanki:

- 1) zostały powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania w ścisłym tego słowa znaczeniu, tj. z wyłączeniem osób wybranych do pełnienia funkcji w organach podmiotów prywatnoprawnych lub publicznoprawnych, oraz
- 2) uzyskują z tytułu powołania wynagrodzenie, podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym, niezależnie od źródła przychodu.

Powyższe kryteria decydują o obowiązku ubezpieczenia osób, dla których przepisy Polskiego Ładu wprowadziły w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych nowy tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego.

2. Prokurenci

W kwestii objęcia prokurentów tytułem uregulowanym w ww. przepisie prawnym, należy wskazać, że następujące argumenty przemawiają za przyjęciem, że nowy tytuł obejmuje także tę grupę osób:

1) Intencja prawodawcy:

Jak literalnie wskazuje uzasadnienie projektu legislacyjnego ustawy Polski Ład – zob. druk sejmowy nr 1532 i 1532-A, Sejm IX kadencji – „Zaproponowana zmiana art. 66 ust. 1 ustawy o NFZ polega na zrównaniu praw i obowiązków osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z osobami powołanymi do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie (są to m.in. członkowie zarządu, członkowie Komisji Rewizyjnej, prokurenci oraz członkowie komisji egzaminacyjnych)”. Jak wynika z dalszej części uzasadnienia celem prawodawcy, a więc *ratio legis* art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych, było objęcie ww. podmiotów obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym: „Objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym tej grupy osób, będzie skutkowało zapewnieniem dodatkowych środków w systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz pełniejszą realizacją zasady solidaryzmu społecznego. W aktualnym stanie prawnym ww. osoby w sytuacji, w której nie posiadają obowiązkowego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego są zgłaszane m.in. do ubezpieczenia jako członkowie rodziny przez współmałżonka posiadającego własny tytuł ubezpieczeniowy”.

2) Wynik wykładni językowej i systemowej:

Zgodnie z art. 109¹ § 1 Kodeksu cywilnego prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Literalnie z powyższego przepisu wynika, że co do zasady prokura jest udzielana, analogicznie jak pełnomocnictwo. Również w odniesieniu do spółek osobowych ustawodawca posługuje się pojęciem ustanowienia prokury (art. 41 § 1, art. 79 § 2 Kodeksu spółek handlowych).

Niemniej w spółkach kapitałowych następuje akt powołania prokurenta, o czym świadczy stosowanie przez prawodawcę wyrażenia „powołanie” w art. 208 § 6, art. 300⁶⁴ § 2, art.

300⁷⁵ § 3 i art. 371 § 4 Kodeksu spółek handlowych. Trzeba przy tym zaznaczyć, że również w stosunku do spółek kapitałowym posłużono się pojęciem ustanowienia prokury w art. 205 § 3, 208 § 9, art. 284, art. 300⁵⁸ § 7, art. 300⁶⁶ § 3, art. 300⁷⁸ § 3, art. 373 § 3 i art. 470 § 2 Kodeksu spółek handlowych.

Należy uznać, że stosowanie przez ustawodawcę zwrotów „ustanowienie prokury” i „powołanie prokurenta”, nie jest jednak błędem lub niedokładnością, lecz celowym zabiegiem. Czynność ustanowienia prokury składa się bowiem z decyzji o ustanowieniu prokury co do zasady oraz powołania prokurenta - jako wyrażeniu decyzji co do osoby, wobec której ustanawia się prokurę. Oznacza to, że ustanawia się prokurę, ale powołuje się prokurenta, co oznacza, że niezależnie od podmiotu ustanawiającego prokurę, w takim układzie konsekwencją ustanowienia prokury jest powołanie prokurenta. Potwierdza to również uzasadnienie do ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 408), która powtórnie uregulowała prokurę, gdzie wskazano m.in., że *„Projekt rezygnuje z formuły, zgodnie z którą prokury może udzielić tylko spółka handlowa, przyjmując – w art. 109¹ § 1 – że prokurentów mogą powoływać przedsiębiorcy podlegający obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców.”*

Jednocześnie w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych prawodawca zastosował wyrażenie „akt powołania”, które należy czytać w sposób literalny. Jeżeli zatem przepisy ustaw szczególnych dotyczących poszczególnych grup osób operują wyrażeniem „powołuje”, to jest to czynność konwencjonalna, która przynależy do zakresu przedmiotowego wyrażenia „akt powołania”.

W świetle powyższego należy skonkludować, że powołanie prokurenta jest czynnością, która przynależy do zakresu wyrażenia „akt powołania”, a zatem na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych, prokurenci są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.